

GRAMOPHOONMAGNATEN OVER GRAMOPHOONQUAESTIES

DE GRAMOPHOON EN DE CRISIS

Gesprekken met onze Nederlandsche gramfoon-importeurs

III

Mr. H. STIBBE

Mr. HENK STIBBE, directeur van Odeon in Nederland, vertelt over den toestand van de huidige gramfoon-industrie.

Het was een en al leven en bedrijvigheid toen wij binnenstapten bij de firma M. Stibbe & Co., importeurs van de Odeonplaten en -toestellen voor Nederland en Koloniën. Geen moment kreeg men den indruk in een bedrijf te zijn dat den invloed ondervond van een eventuele crisis, die volgens sommigen nu eenmaal niet ontkend kan worden. Ook de zakelijke, resolute verschijning van den directeur, den heer Mr. H. Stibbe, wekte andere voorstellingen.

Niet ten onrechte. De gramfoon-industrie is taai, men denkt er niet over bij de pakken te gaan neerzitten. Aanpassen aan de veranderende en veranderende eischen van het publiek, luidt het parool.

Mijn vader, vertelde de heer Stibbe, was de eerste importeur van gramfoonplaten. Hij is 28 jaar vertegenwoordiger geweest van Lindström. Onze zaak heeft dus de gramfoonindustrie in alle fases, in alle ups en downs, medegemaakt. De niet-electrische opnamen, de oorlogstijd met zijn gebrek aan schellak, waardoor de platen van arabische gom gemaakt moesten worden, de Engelse no-scratch platen, die kwamen in een periode dat het Duitsland onmogelijk was mee te komen met de verschillende technische verbeteringen.

Wij hebben dus wel veel ondervinding, die ons geleerd heeft dat geen vak aan zoo'n groote evolutie onderhevig is als juist de gramfoon-branch. Volgens mij weerspiegelt de vraag naar platen den geest der menschen van den tijd waarin ze gevraagd worden. Heden ten dage is de mensch oppervlakkig, genuschicht, althans in zijn ontspanning, slechts bedacht op licht vermaak. Vandaar dus de vraag naar lichte muziek, naar Schlagers, zingende filmartisten. Er is vrijwel geen vraag meer naar klassieke muziek.

Opera's hebben afgedaan. Vroeger werden den ganschen dag opera's verkocht: Pajjas, Tosca, wie bezat ze niet! Wij slijten er geen meer. . . . Ouvertures van de groote opera's gingen er vroeger bij honderden de deur uit, nu worden ze nog maar zelden gevraagd.

De fabrieken durven geen goede muziek meer te laten opnemen, men koopt de klassieke platen toch niet.

Trouwens ook met de Schlager is het anders geworden. Vroeger was een goede Schlager twee à drie maanden in trek. Daar krijgt ze nu geen kans meer toe, want vandaag den dag is de ene plaat nog niet uitgebracht of een nieuwe vraagt alweer de aandacht. Waren er nog niet zoo lang geleden hoogstens twee Schlagers per maand, thans verschijnen er tien per week, welte dan een week of twee drie verkocht kunnen worden.

Het is voor ons importeurs ook altijd de groote moeilijkheid, om steeds te moeten zorgen dadelijk voldoende voorraad te hebben als een film ergens draait. Want de dag nadat de film voor het laatst vertoond is, verdwijnt de belangstelling. En dan de radio. In het begin, toen de Nederlandsche

omroepverenigingen drie uur per week gramfoonplaten uitzonden, gaf dit een algeheele opleving in ons bedrijf. Op deze wijze kregen wij gehoorzaai voor wel 100.000 belangstellenden in plaats van voor enkelen. Maar nu hoort het publiek den breedendag de Schlagers, van al die verschillende omroepverenigingen vaak tien keer in een week, zoodat het oververzadigd raakt. Dit is voor den handel fataal gebleken. Een bewijs: als een fabriek vroeger een Schlager alleen had, verkocht zij er ongeveer 40.000 van (Hallo Bandoeng haalde zelfs 50.000). Nu is 10.000 al heel veel.

Het houden van groote voorraden is bij deze snelle smaakverandering van het publiek „levensgevaarlijk.“ Het is vooruit niet te overzien wat er voor de naaste toekomst is weggelegd. Wat het publiek willen hebben als het de Schlagers ou is? verzuchtte de heer Stibbe.

Een voorbeeld van de onberekenbaarheid van het publiek: een outsider zou niet gelooven hoe ontzettend veel talentstudieplaten er verkocht worden. Odeon en F r e d F r y, die samen complete series van twaalf platen in albums, met leerboekjes, in den handel brengen hebben 24 reizigers aan het werk, die met succes bezig zijn. Behalve de zaak in Amsterdam heeft de heer Fry nog een filiaal in Groningen en Den Haag. Er is een enorme belangstelling voor deze methode van taalstudie, die een juiste uitspraak en intonatie waarborgt.

Ook op het gebied van toestellen heeft het tijdsbeeld invloed gehad. Alleen de vliegende, lichte koffertjes worden grif verkocht. Staande toestellen gaan vrijwel niet, hoogstens eenige per jaar of 200. Bezitters van radio's hebben vrijwel allen een pick up op hun toestel, die een bijna perfecte weergave geeft. Ook hier dus de haast en het gebrek aan rust!

Ik zie overigens de toekomst niet ongunstig in, verklaarde onze gastheer optimistisch. Wij kunnen het publiek altijd zoo veel verrassingen voorzetten, dat de belangstelling voor onze producten levend blijft. De gramfoon heeft zich een blijvende plaats in onze samenleving veroverd. Alleen de kleine maatschappij, die ondanks de crisis nog steeds opduikt, kunnen zich niet staande houden naast de groote concerns, die zonder enorm kapitaal niet aan te vechten zijn. Trouwens, voor een werkelijk moderne fabriek zou een kapitaal van miljoenen marken noodig zijn. Bladert u maar eens een catalogus van Odeon door, wat daar al niet in staat van een hoedanigheid en verscheidenheid, die voor kleinere maatschappijen niet te benaderen is.

Zoals u weet is Odeon in een groote trust vereenigd met His Master's Voice en Columbia, welke trust dus een enorme macht vertegenwoordigt. Wij krijgen de Duitse platen uit Berlijn, waar ook de Electrola-platen geperst worden voor Duitsland (Electrola is H.M.V.), de Engelse uit Londen, waar ze bij H.M.V. geperst worden, en de Franse uit de pas opgerichte, schitterende fabriek te Paris, waar de drie maatschappijen samen werken. Door dit systeem wordt de uiterste zuinigheid en concentratie verkregen. Dat er op die manier nog wel iets te bereiken valt, bewijst het volgende. Ondanks moeilijkheden met den export, den last met deviezen enz., waren er

bij mijn laatste bezoek aan Londen in September bij de H.M.V. fabrieken nog 10.000 werklui in volen arbeidstijd aan het werk!

Ben vooruitziende blik kan in ons bedrijf niet gemist worden, vervolgde de heer Stibbe. Hoe goed was het niet gezien van de directie van de Odeon-fabrieken, om de filmartisten van de sprekende film dadelijk voor de plaat te engageeren. Men ging van het standpunt uit dat het publiek zijn lievelingen niet alleen wil zien, maar ook hooren. De melodie is bijnaak, de naam van de filmheld of heldin hoofdzaak. Ook de stem doet er minder toe! Odeon heeft er voor gezorgd exclusieve contracten te sluiten met Hans Albers, Willy Forest, Gitta Alpar, Lilian Harvey, Annie Ondra etc.

Voor vele artisten is de sprekende film een uitkomst. Laat ik eens een cijfer noemen. Gitta Alpar verdient per dag 3000 Mk., terwijl het opnemen van een film gemiddeld drie weken duurt. Dat is haar bijverdiens! Want 's avonds treedt ze op in den schouwburg, terwijl ze 's morgens voor de plaat zingt. Deze schoone kant de crisis slechts van hooren zeggen. . . .

Nu Lilian Harvey naar Amerika gaat is het met haar zingen voor Odeon zeker uit? vroegen wij.

Ja, stellig. Haar contract zoowel met de Ufa als met Odeon vervalt automatisch. En door den trustvorm is het ook onmogelijk dat ze voor H.M.V. bijv. gaat zingen. Daarmede werd voorkomen, dat artisten de maatschappijen tegen elkaar gaan uitspielen.

Heeft de prijsverlaging nog verhooging van den onzet gebracht?

Nee. De ondervinding heeft geleerd, dat iemand die een bepaalde plaat wil hebben, haar toch wel koopt. Maar met het oog op de verandering van den index en ook omdat in de landen met een lagere valuta de platen goedkoper geworden zijn, hebben de Nederlandsche importeurs eveneens hun prijzen teruggebracht, om het verwijt te ontgaan dat zij te groote winsten zouden willen behalen. Die prijsverlaging is dus voor de industrie geen voordeel geweest. Trouwens, als de weeldover er door komt, wat m.i. nog heelemaal niet zeker is, dan zal het nog te bezien staan of de prijzen op dit niveau gehandhaafd kunnen worden.

De heer Stibbe werd weer aan den arbeid geroepen. Wij hoefden hem er niet langer van af te houden, want wij wisten nu wat wij wilden weten. En ook onze lezers zal deze meening van een insider stellig belang inboezemen. M. I.

Zij zijn in gebruik bij de groote Omroep-Vereenigingen
Zij beschermen Uw platen tegen breuk en beschadiging

In alle goede muziekzaken verkrijgbaar in prijzen van f 12.75 tot f 22.50
Importeurs voor Nederland en Koloniën:
GEBR. SERLUI
Achtergracht - AMSTERDAM

Plattofix
PLATENKAST

OPNAMEN VAN DE RAMBLERS

Dezer dagen is Decca begonnen met het opnemen van een serie hot-platen van de Nederlandsche band *The Ramblers*, onder leiding van *Theo Uden Masman*. Het ensemble bestaat uit 10 man, hoofdzakelijk Hollanders. Het uitkomen van deze platen, waartrent de verwachting hoog gespannen is, kan tegen begin December tegemoet gezien worden.

Tegelijkertijd maakt Decca twee opnamen van pianosoli van den Amsterdamschen pianist *Leodegaria Fuente*, de leider van de G.E. Sirenders van het *Groot-Balhuis in Zandvoort*, die o.a. ook voor het dansinstituut *James Meijer Fils* gespeeld heeft. Deze voortreffelijke pianist zal behalve zijn beide soli met een *partner* twee daanten spelen. De platen worden gemaakt in een „lekker dansrhythme“.

Zoowel naar de platen van *de la Fuente* als van *Masman* is nu reeds groote vraag, vooral na *Masman's* successen met zijn shows in verschillende Nederlandsche bioscooptheaters. Ze komen in de f 1.25 prijsklasse.

Uden Masman met The Ramblers, zoodals ze voor Decca zullen spelen